PRIM'AWLA QORTI CIVILI
ONOR IMHALLEF ANNA FELICE

Illum 31 ta' Mejju, 2016

Citazzjoni Nru: 1164/2013 AF

Joseph u Margaret konjugi Gatt

vs

Peter u Doris konjugi Agius

Il-Qorti:

Rat ir-rikors maħluf ta' Joseph u Margaret konjugi Gatt li permezz tiegħu wara li ġie premess illi:

Permezz ta' kuntratt ta' kostituzzjoni ta' debitu datat l-1 ta' Lulju tas-sena elfejn u tnejn (2002) fl-atti tan-Nutar Dottor Joseph Lia (Dok. A) l-esponenti silfu lill-intimati s-somma ta' ghaxart elef Lira Maltin (Lm10,000) ekwivalenti llum ghal tlieta u ghoxrin elf, mitejn u tlieta u disghin Euro (€23,293).

Skond l-istess ftehim l-intimati obbligaw irwiehhom li jhallsu lura l-imsemmija somma fi zmien mid-data ta' dak l-att, bl-imghax massimu li tippermetti l-ligi.

L-intimati baqghu qatt ma hallsu l-imsemmija somma, u ghalhekk dan id-debitu ghadu dovut, flimkien mal-imghaxijiet relattivi.

L-istess att pubbliku qatt ma gie esegwit mill-esponenti.

L-esponenti jixtiequ jesegwixxu dan l-att pubbliku stante li llum ghaddew hdax (11)-il sena minn mindu gie ppubblikat.

Intalbet din il-Qorti biex:

Tawtorizzahom jesegwixxu t-titolu ezekuttiv derivanti mill-att pubbliku ta' kostituzzjoni ta' debitu tal-1 ta' Lulju 2002 fl-atti tan-Nutar Dottor Joseph Lia, hawn anness u mmarkat bhala Dok. A.

Bl-ispejjez kontra l-intimati.

Rat id-dokument anness.

Rat ir-risposta ta' Peter u Doris konjugi Agius li permezz tagħha eċċepew illi:

Fl-ewwel lok in-nullità tal-kuntratt *de quo agitur* stante li jinkompora ammont qawwi ta' uzura hekk kif sejjer jirrizulta mis-smiegh tal-kawza. Fil-fatt saru pagament ta' interessi fuq l-ammont issa reklamat.

Fil-mertu, l-obbligazzjoni naxxenti mill-istess kuntratt gie estint permezz ta' konvenju sussegwententi mal-istess rikorrenti datat 6 ta' Lulju 2009 (Dok. PA1) fejn l-intimati kienu obbligaw ruhhom li jhallsu ammont ta' €95,505 ghal porzjoni diviza ta' art imsejha Ta' Sant'Agata fil-limiti tas-Siggiewi tal-kejl superficjali ta' circa ghaxar sieghan u cioè elf tmien mija u sebghin metri kwadri (1,870 m.k) skond l-istess konvenju. Dan il-konvenju skada u l-ebda parti ma hadet passi sabiex isir il-hlas u trasferiment finali. B'hekk giet estinta l-ewwel obbligazzjoni naxxjenti mill-kuntratt ta' kostituzzjoni ta' debitu *de quo agitur* u dan tramite novazzjoni.

Salv eccezzjonijiet ulterjuri.

Rat id-dokument anness.

Semgħet ix-xhieda viva voce.

Rat in-noti ta' sottomissjonijiet tal-partijiet.

Rat li l-kawża tħalliet għas-sentenza.

Rat l-atti kollha tal-kawża.

Ikkunsidrat illi din hija azzjoni biex kuntratt pubbliku jkun dikjarat eżegwibbli. Ir-rikorrenti jridu li jerġgħu jirrendu eżekuttiv l-imsemmi kuntratt ta' self minħabba li għadda żmien previst fl-artikolu 258(c) tal-Kodiċi ta' Organiżżazzjoni u Proċedura Ċivili minn meta dan il-kuntratt seta' jiġi eżegwit.

L-intimati jressqu żewġ eċċezzjonijiet. Fl-ewwel lok huma jeċċepixxu li l-kuntratt li abbażi tiegħu sar ir-rikors huwa null stante li l-kuntratt huwa vizjat bl-użura kif ukoll illi l-obbligazzjoni naxxenti mill-kuntratt ġie estint permezz ta' novazzjoni.

Skond l-artikolu 253(2) tal-Kap. 12, huma titoli eżekuttivi l-kuntratti rċevuti minn nutar pubbliku ta' Malta, jew minn ufficcjal pubbliku ieħor awtorizzat li jirċevihom, meta l-kuntratt huwa dwar dejn ċert, likwidu u li għalaq, u ma jikkonsistix f'esekuzzjoni ta' fatt. Skont l-artikolu 256(2) tal-istess Kap. 12, biex kuntratt jew titolu bħal dak ikollu effett eżekuttiv, il-liġi trid li jintbagħat att ġudizzjarju lid-debitur b'sejħa għall-ħlas u jkunu għaddew minn tal-inqas jumejn min-notifika lid-debitur ta' dak l-att ġudizzjarju. Minn dak inhar il-quddiem, it-titolu jkun jista' jiġi esegwit bil-ħruġ tal-atti eżekuttivi maħsuba fil-liġi bla ma jkun meħtieġ ebda proċeduri oħrajn jew sentenza tal-Qorti li tikkonferma li dak il-kuntratt sar eżegwibbli.

L-artikolu 258 tal-Kap. 12 tal-Liġijiet ta' Malta huwa maħsub biex jirregola l-eżekuzzjoni ta' titoli eżekuttivi li jkun għadda minn fuqhom żmien minn meta setgħu jkunu esegwiti. Dan huwa hekk għaliex kull titolu eżekuttiv għandu ħajja limitata u determinata sa meta tista' ssir l-eżekuzzjoni tiegħu. Wara li jgħaddi ż-żmien preskritt, tista' titħaddem il-proċedura

msemmija fl-artikolu 258 (HSBC Bank Malta p.l.c. vs Charmaine Saliba, deċiża minn din il-Qorti fis-27 ta' Settembru 2012).

Fis-sentenza mogħtija minn din il-Qorti diversament presjeduta fil-kawża fl-ismijiet HSBC Bank Malta p.l.c. vs John Dalli et, deċiża fit-18 ta' April 2002 ingħad:

> "*Illi minn dan jidher li l-uniku eżami li għandha tagħmel l-istess Qorti għall-akkoljiment tal-istess rikors huwa biss li tindaga u taċċerta ruħha dwar l-eżistenza tal-istess titolu eżekuttiv, u li l-ammont hekk kannonizzat jew parti minnu huwa dovut, u dan tramite l-konferma bil-ġurament tal-istess rikorrenti. Fil-fatt, xejn iżjed ma huwa rikjest skond l-istess artikolu, lanqas in-notifika lill-kontro-parti u wisq inqas li l-istess rikors jiġi appuntat għas-smiegħ*."

Fis-sentenza fl-ismijiet George Pace vs Charles Gauci, deċiża fl-24 ta' Novembru 2004, ingħad illi:

> "*...dan ma setax jissolleva eċċezzjonijiet fil-meritu f'kawża għall-awtorizżazzjoni ta' eżekuzzjoni ta' sentenza. Dan anke għaliex eċċezzjonijiet konsimili setgħu dejjem jiġu faċilment sollevati fil-proċeduri anteċedenti li wasslu għas-sentenza. Kif kienet irraġunat is-sentenza fl-ismijiet "Emmanuele Falzon proprio et nomine -vs- Joseph Vella et", Appell Civili, 5 ta' Ottubru 1988, kieku l-Qorti kellha taċċetta l-prinċipju li l-konvenut jitħalla jqajjem eċċezzjonijiet fil-meritu tkun qegħda tiftaħ il-bieb għall-abbużi fis-sens li konvenut jingħata l-opportunita` li jtawwal il-proċeduri kontrih;*
>
> *Huwa evidenti minn din l-osservazzjoni illi f'kawża ta' din ix-xorta r-rikorrenti ma jkunx qed jitlob kanonizzazzjoni mill-ġdid tal-kreditu tiegħu iżda biss awtorizzazzjoni biex jesegwixxi titolu eżekuttiv ġja kanonizzat bis-sentenza preċedenti. F'dan is-sens hi d-deċiżjoni fl-ismijiet "John Portelli nomine -vs- Henry Azzopardi proprio et nomine", Appell, 29 ta' Mejju 1997.*"

Rilevanti wkoll hija s-sentenza fl-ismijiet Carmelo Borg vs Rosaria Vella, deċiża minn din il-Qorti fil-31 ta' Mejju 2000 fejn il-Qorti qalet:

> *"illi dwar it-tieni kawża ċitata, fejn allegatament qed tiġi attakkata l-validità tal-ewwel kuntratt ċitat, din ukoll ma hijiex ostakolu għal din il-proċedura, limitata fl-iskop tagħha għal dak indikat fl-Artikolu 258 tal-Kap 12 u xejn iżjed, ħlief l-aċċertament li l-att partikolari li qed tintalab l-esekuzzjoni tiegħu wara ħames (5) snin ikun wieħed mit-titoli eżekuttivi indikati fl-artikolu 253 tal-Kap 12."*

Kif ritenut ukoll fil-każ Bank of Valletta p.l.c. vs Multi Investments Limited et, deċiża minn din il-Qorti fil-31 ta' Mejju 2012:

> *"Dak li jrid jiġi mistħarreġ u deċiż hu biss jekk jeżistix titolu eżekuttiv a bażi tal-Artikolu 253(b) tal-Kap. 12 u jekk in-natura ta' dan it-titolu għadux viġenti u li d-debitu jew parti minnu għadu dovut. Jekk ir-risposta għal dawn il-kweżiti hu fl-affermattiv, jiskatta d-dritt tar-rikorrenti li dan it-titolu jerġa jiġi reż eżekuttiv. Billi jkun skada t-terminu li fih dan it-titolu skont il-liġi seta' jiġi eżegwit kontra d-debitur, il-liġi terġa ġġedded a bażi tal-Artikolu 258 tal-Kap. 12 l-eżegwibilita tat-titolu eżekuttiv."*

Finalment kif ġie spjegat ukoll fis-sentenza fl-ismijiet Bank of Valletta p.l.c. vs Refco Co Ltd et:

> *"Irrispettivament x'inhu l-ammont li għadu dovut mill-intimati, f'dan it-tip ta' proċediment mhuwiex il-kompitu tal-Qorti li toqgħod tagħmel konteġġi u tikkundanna lill-intimati jħallsu xi ammont. L-eżerċizzju li jrid isiru hu pjuttost wieħed ta' verifika li għad hemm ħlas dovut, ċjoè li l-obligazzjoni tal-ħlas għadha teżisti u li għalhekk ikun għadu jeżisti t-titolu eżekuttiv favur il-kreditur. Ovjament, l-eżekuzzjoni għandha ssir biss fuq il-bilanċ li għadu dovut mill-intimati."*

Ma jirriżultax illi huwa kontestat bejn il-partijiet illi l-kuntratt ta' self fl-atti tan-Nutar Joseph Lia datat 1 ta' Lulju 2002 huwa

titolu eżekuttiv skont l-artikolu 253(b) tal-Kap. 12 tal-Liġijiet ta' Malta.

Lanqas ma huwa kkontestat bejn il-partijiet illi l-ammont ta' Lm10,000 llum €23,293 għadu ma tħallasx kollu. Ir-rikorrenti Margaret Gatt tikkonferma bil-ġurament a fol. 27 tal-proċess illi tħallas biss l-ammont ta' €7476.18. L-intimat Peter Agius stess fix-xhieda tiegħu a fol. 29 jikkonferma li ħallas biss €4500 minn din is-somma dovuta.

Il-konvenuti qiegħdin jibbażaw parti mid-difiża tagħhom fuq alegazzjonijiet ta' użura. Fil-fehma tal-Qorti, mhuwiex minnu li l-kuntratt de quo huwa milqut bl-użura. Jibda biex jingħad illi l-kuntratt huwa ċar in kwantu li jipprovdi li l-imgħax għandu jkun '*il-massimu li tippermetti l-liġi*.'[1]

Dwar dan issir riferenza għas-sentenza fl-ismijiet Grech vs Zammit Tabona, deċiża mill-Qorti tal-Appell fl-4 ta' Diċembru 1998 fejn ingħad illi:

> "*fejn il-konvenzjoni tirriżulta ċara u mill-volontà tal-kontraenti liberament espressa, tirriżulta inekwivoka, mhux leċitu għall-Qorti illi tinterpreta tali konvenzjoni jew tattribwilha motivazzjoni ulterjuri li la tirriżulta mid-dicitura tal-ftehim u lanqas minn ċirkostanzi oħra. Jiġifieri fejn is-sinifikat tal-konvenzjoni ikun ċar u fejn fatti li jkunu jwaslu għal dak il-ftehim kif ukoll fatti susegwenti ma jpoġġux fid-dubju l-volontà tal-kontraenti ma kienx leċitu għall-ġudikant illi jagħti lil dik l-iskrittura sinifikat divers minn dak liberament espress mill-kontraenti*."

Huwa minnu li r-rikorrenti kkonfermaw illi l-ammont illi tħallas huwa imgħax, biss jirriżulta wkoll illi minkejja li l-ammont dovut kellu jitħallas fi żmien sena mid-data ta' meta sar il-kuntratt, u ċioè sal-1 ta' Lulju 2003, l-ewwel pagament illi għamlu l-intimati kien biss f'Lulju tas-sena 2006 u dan fl-ammont ta' Lm1000, llum €2329.20. Sa meta ġie ppreżentat ir-rikors, l-intimati kienu ħallsu biss l-ammont ta' €7476.18 mill-ammont ta' €23,293 dovut flimkien mal-imgħax skont il-

[1] Kuntratt a fol. 2 tal-proċess

liġi. Għaldaqstant il-Qorti ma ssibx li l-kuntratt huwa afflitt mill-użura.

Fir-rigward tat-tieni eċċezzjoni tagħhom, l-intimati ma ressqu ebda prova ħlief konvenju datat 6 ta' Lulju 2009. Ma jirriżultax fl-atti ta' liema Nutar sar dan il-konvenju. L-intimati ma tawx spjega dwar kif seħħet din in-novazzjoni ħlief illi jgħidu illi l-ammont misluf ta' Lm10,000 kienu inklużi fit-tieni negozju li għamlu mar-rikorrent.[2] L-attur Joseph Gatt jgħid illi dan il-konvenju m'għandu xejn x'jaqsam mas-somma li hija dovuta mill-intimati.[3]

Novazzjoni hi mod kif tispiċċa obbligazzjoni. Skont l-artikolu 1179 tal-Kodiċi Ċivili, meta debitur jikkuntratta dejn ġdid mal-kreditur li jitqieghed flok il-qadim, id-dejn l-antik jispiċċa. L-artikolu 1181(1) tal-Kodiċi Ċivili jipprovdi li '*ma hemmx novazzjoni jekk l-obbligazzjoni l-qadima ma tiġix maqtula, għalkemm tiġi mibdula*.' Hekk ukoll, in-novazzjoni ma tistax tkun preżunta. L-intenzjoni li ssir għandha tidher biċ-ċar u dan skont l-artikolu 1180(2).

Fis-sentenza fl-ismijiet Mary Borg et vs Joseph Micallef deċiża fit-22 ta' Ottubru 1998, il-Qorti tal-Appell Inferjuri osservat illi:

> *"Kif ġa ġie deċiż mill-Onorabbli Qorti ta' l-Appell fis-sentenza tagħha tal-25 ta' Mejju, 1956, in re Paul Koludrovich vs Carmelo Muscat, ikun hemm novazzjoni oġġettiva meta ssir obbligazzjoni ġdida li tiġi sostitwita għal oħra pre-eżistenti li b'hekk tiġi estinta. Iżda b'liġi espressa, in-novazzjoni ma tistax tiġi preżunta u l-animus novandi għandu jirriżulta b'mod ċar u univoku. Inoltre, 'in-novazzjoni oġġettiva taċita għandha tirriżulta minn inkompatibilita bejn l'id quod actum est u l-eskluzjoni tal-volonta' li ssir novazzjoni' (Vol. XXIX.iii.80). Inoltre ma hemmx novazzjoni jekk l-obbligazzjoni l-antika ma tiġix maqtula, imma sempliċiment modifikata (Vol. XXXI.i.753), għaliex billi ssir modifikazzjoni fi ftehim, ma tavverax ruħha novazzjoni bejn il-partijiet, jekk ma kienx hemm l-*

---

[2] Xhieda a fol. 21 u 22 tal-proċess

[3] Xhieda a fol. 30 tal-proċess

intenzjoni li ssir obbligazzjoni ġdida in sostituzzjoni għall-antika, li tiġi mill-partijiet imħassra (Vol. XXXV.ii.607).".

Il-Qorti tal-Appell kompliet biex tikkonferma li f'każ ta' dubju, n-novazzjoni għandha tiġi eskluża.

Fil-każ illi għandha quddiemha llum, il-Qorti hija tal-fehma li ma tressqet ebda prova sodisfaċjenti li seħħet novazzjoni bejn il-partijiet.

Għaldaqstant il-Qorti qiegħda tiċħad l-eċċezzjonijiet tal-intimati, tilqa' t-talbiet tar-rikorrenti u tawtorizzahom jesegwixxu kontra l-intimati t-titolu eżekuttiv li oriġina mill-kuntratt fl-atti tan-Nutar Joseph Lia datat 1 ta' Lulju 2002 għall-bilanċ mill-ammont kanonizzat li għadu mhux imħallas.

Spejjeż jitħallsu mill-intimati.

IMHALLEF

DEP/REG